

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2016-02-04
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
4504-15

SÖKANDE

Purac AB, 556229-3125
Box 1146
221 05 Lund

Ombud: Advokaten Ulf Contman
Contman AB
Box 7390
103 91 Stockholm

MOTPART

Vetlanda Energi & Teknik AB
Box 154
574 22 Vetlanda

Ombud: Advokaten Kristian Pedersen och juristen Hanna Bogsjö
Advokatfirman Kahn Pedersen
Box 16119
103 23 Stockholm

SAKEN

Överprövning av en upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Vetlanda Energi & Teknik AB (Vetab) har inlett ett förenklat upphandlingsförfarande för tilldelning av offentligt kontrakt som benämns Förbehandling Matavfall (Slurry), dnr UH-2014-1. Genom tilldelningsbeslut har annan leverantör än Purac AB (bolaget) antagits. Bolaget har ansökt om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2016-02-04	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 186488

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00

E-post:
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

Förfrågningsunderlaget

Föremål och syfte

Avseende upphandlingens föremål och syfte anges bl.a. följande. Upphandlingen är hänförligt till om- och tillbyggnad av sorteringsanläggning vid Flishult för sortering av matavfall i syfte att förbehandla matavfall (Slurry) för biogasproduktion. Upphandlingen avser mer specifikt maskin. Syftet är att teckna kontrakt avseende delad entreprenad/totalentreprenad med ersättningsformen fast pris utan indexreglering. Alternativa utföranden är inte tillåtna.

Formerna för anbudsgivning

Anbudena ska vara uppställda och innehålla uppgifter enligt handlingen E2.7.1 Anbudsformulär. Av nämnda anbudsformulär framgår väsentligen att namngiven leverantör åtar sig att utföra den i upphandlingen aktuella entreprenaden i enlighet med förfrågningsunderlaget mot en ersättning som uppgår till angiven summa exklusive mervärdesskatt. Fast pris och ska inte indexregleras. Färdigställandetid enligt punkten AFD.45 i förfrågningsunderlaget. För eventuella ändringsarbeten gäller följande debiteringsvillkor:

- Komplet t imdebitering enligt AFD.611 x kr
- Arvode enligt ABT 06 kap. 6 § 9 pkt 8a y procent
- Arvode enligt ABT 06 kap. 6 § 9 pkt 8a z procent
- Arvode enligt ABT 06 kap. 6 § 9 pkt 8b Arvode utgår inte.

Leverantören har närmare angivna för upphandlingen aktuella kontaktuppgifter.

Anbudsprövningen

Vid anbudsprövningen kommer det särskilt att prövas om det finns skäl att utesluta någon leverantör enligt 15 kap. 13 § LOU. Vid utvärderingen tillämpas tilldelningsgrunden lägsta pris. Utvärderingspriset beräknas enligt följande. Anbudssumma E2:10 + fiktiv ÄTA-kostnad. Den fiktiva beställ-

ningen som utvärderingspriset beräknas efter utgår från ersättning för 300 timmar enligt offererat timpris, kostnad för eget material 100 000 kr och arvode för eget material samt kostnad för material från underleverantör (UE) och arvode för sådant material.

Exempel:	
Anbud	5 000 000 kr
Timpriser 300 tim. x 400 kr	120 000 kr
Eget material	100 000 kr
Arvode eget material, tio procent	10 000 kr
Material UE	100 000 kr
Arvode material UE, fem procent	5 000 kr
Anbudssumma för utvärdering	5 335 000 kr

Publicerade upplysningar om förfrågningsunderlaget i form av frågor och svar

Meddelande ID: 62163, 2015-07-01 14:13:50: I förfrågningsunderlagets tekniska beskrivning, punkt 4.2 stycke 2 punkt 2, synliga föroreningar, finns ett skrivfel, det som ska gälla är SPCR 120, senaste utgåvan.

Meddelande ID: 62285, 2015-07-02 16:11:35: För att bli godkänd som anbudslämnare ska alla krav uppfyllas; inklusive ny text under punkten AFB.51 med följande lydelse: "Anbudsgivare ska i anbud redovisa 1 st. godkänd och överlämnad referensanläggning där krav enligt SPCR 120, senaste utgåvan, uppfyllts".

Fråga ID: 63141, 2015-08-10 15:36:52: Av ert anbudsmeddelande i frågor och svar av den 2 juli 2015 framgår att referensuppdrag där krav enligt SPCR 120 uppfyllts ska anges i anbudet. Det är i strid med de grundläggande principerna om offentligt upphandling att kräva att referensuppdragen ska vara enligt svensk standard eftersom detta utestänger utländska leverantörer från att lämna anbud eller svenska leverantörer som endast har utfört uppdrag utomlands. Förslagsvis ändras därför kravet till "Anbudsgivare ska i anbud redovisa minst 1 st. godkänd och överlämnad referensanläggning

där krav enligt SPCR 120 eller motsvarande internationell standard uppfyllts”.

Svar 2015-08-10 15:36:52: SPCR är ett certifieringssystem för tillverkare av biogödsel. Det krävs inte att referensanläggningen är certifierad utan endast att slurryn klarar kraven enligt SPCR 120 eller likvärdigt certifieringssystem.

SPCR 120

Svenska staten äger, genom RISE AB, SP-koncernen inklusive moderbolaget SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB (SP). Certifiering innebär bestyrkande från oberoende tredjepart att en produkt uppfyller krav ställda i standard eller annan form av specifikation. Vid SP handläggs certifiering av en från provning och kontroll skild enhet, SP Certifiering. Enheten är underställd en certifieringsstyrelse med representanter från berörda industriområden. Styrelsen kan tillsätta expertgrupper för olika produktområden, t.ex. tekniska utskott. Certifiering av produkter vid SP bedrivs i enlighet med SS-EN 45011, Certifieringsorgan – Allmänna krav vid certifiering av produkter (svensk- och europastandard angående krav på certifieringsorgan). Kraven ställs i speciella certifieringsregler (SPCR), som tas fram för varje område. I upphandlingen är ”SPs Certifieringsregler för biogödsel – SPCR 120 – senaste utgåva” aktuella. Certifieringsreglerna uppdateras kontinuerligt via styrgruppen.

Tilldelningsbeslutet

Av tilldelningsbeslutet med tillhörande handlingar framgår bl.a. följande. Tre leverantörer har lämnat anbud, varav samtliga ansågs kvalificerade. Vid utvärderingen antogs anbudet från SpiralTrans AB (Spiraltrans) som det kvalificerade anbud som innehöll det lägsta priset. Bolagets anbud kom på andra plats vid anbudsutvärderingen.

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse skett genom ny anbudsprövning, varvid bolagets anbud ska antas.

Vetab anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Inställning

Vetab har brutit mot LOU genom att i strid med förfrågningsunderlagets föreskrifter utvärdera och anta anbudet från Spiraltrans. Det antagna anbudet innehåller dels en otillåten reservation, dels en bristfällig referens. Spiraltrans anbud skulle därför rätteligen ha förkastats. Om felet i upphandlingen inte hade förekommit skulle bolagets anbud ha antagits. Bolaget har således lidit eller kan komma att lida skada i LOU:s mening.

Otillåten reservation

Spiraltrans har fyllt i det i förfrågningsunderlaget föreskrivna anbudsformuläret och har samtidigt bifogat en handling som benämns Specifikation av anbud. I denna anges på sidan två under rubriken Främmande material:

Glas, metall, sten, textilier och liknande betecknas som främmande material. Främmande material kan förorsaka förhöjt slitage, skador i utrustning, funktionsfel och driftavbrott.

De material som Spiraltrans räknat upp utgör dock inte främmande material enligt förfrågningsunderlaget. I punkt 3.2 i den tekniska beskrivningen

anges att det i inkommande råvara kan förekomma glas, metall, trasor och liknande. Dessa måste avlägsnas från anläggningen och får inte störa funktionen. Vidare anges i punkt 4.2 i den tekniska beskrivningen att anläggningen ska behandla inkommande råvara till två materialströmmar. Båda dessa ska klara prestandagarantierna.

Det som Spiraltrans angett skulle rätteligen ha uppfattats som att Spiraltrans gjort en reservation för fel och skador som beror på främmande material. Man friskriver sig således från sådant ansvar för fel och skador. Vetab har gjort en sammanställning från plockanalyser; Matavfall påse. Även om det inte anges så kan sammanställningen anses vara en specifikation av hushållsavfallet. Om det inkommande materialet väsentligt avviker från denna och om dessa avvikelser orsakar skador på anläggningen, så ansvarar inte leverantören för den avvikelser. Spiraltrans gör dock inte den distinktionen utan hänför sig istället till allt inkommande material.

Felaktig referens

Spiraltrans har det ingivna dokumentet Specifikation av anbud, under rubriken Refererensanläggning gällande krav enligt SPCR 120, angivit en anläggning hos Lindum AS i Norge. Bolaget har besökt den angivna anläggningen och konstaterat att uppgiften är oriktig. Spiraltrans har visserligen levererat anläggningen, men den uppfyller inte kraven enligt SPCR 120.

Mikael Erlandsson från bolaget har i e-postmeddelande den 25 november 2015 (kopia inlämnad till förvaltningsrätten) frågat Jan Petter Hammar på Lindum: "SPCR 120 ställer ju bland annat krav på att accepten, den färdiga slurryn, får innehålla max 0,5 procent av TS synliga föroreningar >2 mm. Uppfyller den befintliga anläggningen det?". I svarsmeddelande den 27 november 2015 (kopia inlämnad till förvaltningsrätten) har Jan Petter Hammer uppgivit att det kravet aldrig har gällt för upphandlingen och därför aldrig mätts, enligt följande: "Lindum aldri, meg bekjent, gjort noen analyser på

om vårt substrat innehåller mindre än 0,5 % >2 mm synliga föroreningar". Lindum är därför ingen referensanläggning gällande krav enligt SPCR 120. Uppgiften och tjänsteanteckningen den 7 september 2015 är således felaktiga. Referensen skulle inte ha godkänts av Vetab.

Den uppgift som lämnats i intyg från Spiraltrans VD om att det även gjordes en okulär besiktning som visade att kravet enligt SPCR 120 uppfylls vinner inte stöd av bilagan avseende analys av substrat från "Lindum matsubstrat till biogasproduktion". Uppgiften bekräftas inte heller av den redogörelse som Jan Petter Hammer lämnat per e-post (se stycket närmast ovan). Förutom att uppgiften att det gjordes en okulär besiktning saknar stöd i någon åberopad handling och även saknar trovärdighet eftersom Lindum saknade intresse av att göra en sådan, kan man inte avgöra om substratet uppfyller renhetskravet enligt SPCR 120 genom en okulär besiktning. Detta då man måste väga de utsorterade föroreningarna och ställa dem i relation till torrsubstanshalten som inte heller kan avgöras genom okulär besiktning.

Yttrandet i sista meningen i yttrandet från Spiraltrans VD om att "Sannolikheten för sådana föroreningar bedömdes också som låg" syftar på punkten 3.7.3 i SPCR 120: "Om substratet är av sådan art att sannolikheten för synliga föroreningar är låg, kan certifieringsorganet bevilja dispens från kravet på analys". Det har inte åberopats av Spiraltrans, men bolaget vill ändå framhålla att detta skulle möjliggöra att substratet skulle godkännas utan analys. Det går inte. Möjligheten till sådan dispens gällde tidigare naturligt rena substrat såsom gödsel, men inte matavfall. Sedan ett år tillbaka har alla dispenser dragits in. Som stöd för det åberopas till förvaltningsrätten inlämnad kopia av e-postmeddelande från Bo von Bahr vid certifieringsorganet SP.

Skaderekvisitet

Bolaget har inte reserverat sig för del som hänför sig till främmande ämnen. Istället har bolaget, för att klara kraven enligt SPCR 120, fått dimensionera den offererade anläggningen extra. Detta har i sin tur medfört att bolagets anbudspris blivit högre än Spiraltrans anbudspris.

Vad Vetab gör gällande angående vad bolaget angivit om förutsättningarna för prestandavärden är en helt annan fråga och ovidkommande för den fråga målet gäller. Bolaget inte på något sätt friskrivit sig från ansvar för ”förhöjt slitage, skador i utrustningen, funktionsfel och driftavbrott” som Spiraltrans gjort.

Vetab

Inställning

Vetab har bedömt Spiraltrans anbud korrekt. Spiraltrans anbud innehåller inte någon otillåten reservation och inte heller någon bristfällig referens. Således har Vetab inte brutit mot LOU.

Otillåten reservation

Den del av Spiraltrans anbud som bolaget påstår utgör en reservation kan inte tolkas som någon reservation. Detta i synnerhet eftersom Spiraltrans har angett i sitt anbud att förfrågningsunderlaget ska-krav och specifikationer alltid ska gälla för det fall det skulle föreligga motstridiga uppgifter i anbudet, enligt följande:

I detta dokument har vi beskrivit ingående komponenter. Om det i dokumentet skulle vara motstridiga uppgifter till ställda ska-krav och specifikationer i förfrågningsunderlaget, är det alltid förfrågningsunderlagets krav och specifikationer som gäller.

Under rubriken Inkommande material hänvisar Spiraltrans direkt till förfrågningsunderlaget. Även detta måste anses visa att syftet med Spiraltrans

formulering inte kan ha varit att reservera sig mot ska-kraven i avsnittet Inkommande råvara. Därutöver innebär det ovan återgivna citatet att Spiraltrans uttryckligen bekräftat att bolaget uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget, vilket dessutom bekräftas ytterligare genom att Spiraltrans genom förfrågningsunderlagets anbudsformulär erbjuder sig att utföra den i upphandlingen aktuella entreprenaden i enlighet med förfrågningsunderlaget. Vidare kan konstateras att det inte finns någon konsekvens eller rättsföljd kopplad till formuleringen i Spiraltrans anbud. Det anges inte och det finns inte heller något i anbudet som talar för att Spiraltrans inte avser att ta ansvar för eller i övrigt uppfylla samtliga avtalsförpliktelser i händelse av att främmande material förekommer. Det kan inte heller av denna anledning vara fråga om någon reservation. Enkelt uttryckt kan den omständigheten att en anbudsgivare kommenterar frågan om främmande material inte anses innebära att anbudsgivaren gjort någon reservation.

Felaktig referens

Inledningsvis bör beaktas att det krav som uppställts i upphandlingen inte är ett certifieringskrav, utan ett funktionsorienterat krav. Det är alltså inte fråga om något krav på att anbudsgivarnas anläggningar ska inneha certifieringen SPCR 120, utan istället ett krav på att anbudsgivarna själva ansvarar för att respektive anläggning uppfyller de krav som ställs i enlighet med SPCR 120. Detta eftersom SPCR 120 är en svensk certifiering och det därför skulle ha varit otillåtet att i upphandlingen kräva certifiering enligt SPCR 120.

Vetab har i samband med prövningen av Spiraltrans anbud kontrollerat det av Spiraltrans åberopade referensuppdraget. Detta bekräftas i en tjänstean-teckning av den 7 september 2015 (kopia inlämnad till förvaltningsrätten) av vilken det framgår att referenten Jan Petter Hammer vid ett samtal avse-ende referensanläggningen hos Lindum AS försäkrat att anläggningen uppfyllde kraven och är att anse som godkänd och överlämnad.

I intyg från Spiraltrans VD Anders Jansson (kopia inlämnad till förvaltningsrätten) anges följande. Vid analys av substrat från "Lindum matsubstrat till biogasproduktion", bifogas, gjordes även en okulär besiktning av substrat, varvid det kunde konstateras att främmande ämnen såsom plast, glas, metall och kompositmaterial större än två mm inte översteg 0,5 procent av viktprocenten av torrsubstansen. Sannolikheten för sådan föroreningar bedömdes också som låg.

Det framgår således klart och tydligt att referensanläggningen uppfyller gällande krav enligt SPCR 120 som uppställts i upphandlingen och att den ovan åberopade tjänsteanteckningen är korrekt.

Skaderekvisitet

Även bolaget har i sitt anbud kommenterat frågan om främmande material genom att ange följande:

Prestandavärden gäller vid max tio procent felsorterat avfall i inkommande avfall. Högre andel kan sänka kapaciteten och ger mer föroreningar i slurryn. Som felsorterat avses t.ex. förpackningar (inte den soppåse som matavfallet ligger i), tidningar, bruksföremål, glas, porslin o dyl.

Även bolaget har således kommenterat den påverkan som främmande material kan ha på slurryn och med tanke på vad upphandlingen avser är det inte förvånande att anbudsgivarna lämnat sådana kommentarer i sina anbud, utan att det för den skull är fråga om reservationer.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2013 ref. 5 uttalat bl.a. följande. Av 16 kap. LOU framgår att domstolsprocessen i ett upphandlingsmål inleds genom en ansökan och att processen avser en överprövning av den upphandling som klandras i ansökningsen. Överprövningen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU. Vid bifall ska domstolen besluta antingen att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan den har rättats. Domstolen är inte beroende av yrkande från parterna när den ska avgöra vilken av dessa åtgärder som den ska besluta om (RÅ 2005 ref. 47) och den som fått bifall till sin ansökan har inte rätt att föra talan mot domstolens val av åtgärd (HFD 2012 ref. 2).

Av EU-domstolens praxis (jfr domstolens dom i målet C-532/06, Lianakis, och där gjorda hänvisningar) framgår bl.a. följande. Anbud ska prövas enligt föreskrivna tilldelningskriterier efter att den upphandlande myndigheten kontrollerat lämpligheten hos de leverantörer som inte ska uteslutas. Det är teoretiskt sett inte uteslutet att kontrollen av anbudsgivarnas lämplighet och tilldelningen av kontraktet kan äga rum samtidigt. Det är dock fråga om två skilda moment som omfattas av olika bestämmelser. Den upphandlande myndigheten ska nämligen vid kontrollen av anbudsgivarnas lämplighet utgå från kriterierna avseende leverantörers ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet (kallade ”kriterier för kvalitativt urval”). Tilldelningen av kontraktet däremot genomförs mot bakgrund av kriterierna lägsta pris eller det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Först ska prövas om bolaget förmått göra sannolikt att Vetab brutit mot LOU på det sätt som bolaget angivit. Om bolaget anses ha förmått göra detta sannolikt har förvaltningsrätten att pröva om bolaget även förmått göra sannolikt att felet i upphandlingen medför att bolaget lider eller kan komma att lida skada i LOU:s mening.

Otillåten reservation

I denna del gör bolaget i huvudsak gällande att Spiraltrans anbud innehåller en otillåten reservation. Denna består i vad som anges i det dokument som lämnats tillsammans med det i förfrågningsunderlaget föreskrivna anbudsformuläret och benämns Specifikation av anbud. I detta dokument anges på sidan två under rubriken Främmande material:

Glas, metall, sten, textilier och liknande betecknas om främmande material. Främmande material kan förorsaka förhöjt slitage, skador i utrustning, funktionsfel och driftavbrott.

Vetab bestrider att det angivna utgör en otillåten reservation med hänsyn till bl.a. formuleringar i Spiraltrans anbud om förfrågningsunderlagets generella företräde. Vetab gör också en annan tolkning utifrån det angivna styckets ordalydelse.

Förvaltningsrätten finner att det angivna stycket kan tolkas på olika sätt. Med hänsyn till den vaga formuleringen i förhållande till ansvar och konse-

kvenser samt vad som anges om förfrågningsunderlagets generella företrädare finner dock förvaltningsrätten att klart övervägande skäl talar för Vetabs tolkning. Bolaget har således inte förmått göra sannolikt att Vetab brutit mot LOU i denna del.

Felaktig referens

Bolaget gör i denna del gällande att Spiraltrans anbud inte uppfyller upphandlingens obligatoriska krav genom att åberopa en referensanläggning som inte uppfyller de krav som följer av standarden SPCR 120 avseende synliga föroreningar. Till stöd för detta åberopar bolaget bl.a. ingivna kopior av e-postmeddelanden från referenten för den av Spiraltrans åberopade anläggningen samt kopia av e-postmeddelande från den vid certifieringsorganet SP verksamme Bo von Bahr.

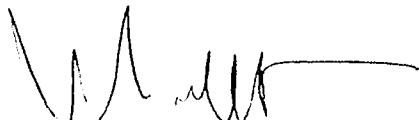
Vetab bestrider bolagets påståenden och gör gällande att Spiraltrans anbud, tvärt emot vad bolaget påstår, uppfyller relevanta krav enligt SPCR 120.

Parterna är oense om huruvida den av Spiraltrans åberopade referensanläggningen uppfyller visst specifikt krav avseende synliga föroreningar enligt standarden SPCR 120. Ingen av parterna har lagt fram någon övertygande bevisning om hur det förhåller sig med det. Mot bakgrund av främst det av bolaget åberopade e-postmeddelandet från Jan Petter Hammer och den tjänsteanteckning från samtal med samma person som åberopats av Vetab kan det dock antas att referensanläggningen uppfyller relevanta krav enligt relevant norsk standard. Även om kraven enligt norsk standard kan ha andra specifika krav än de som följer av svensk standard får referensanläggningar som uppfyller norsk standard anses likvärdiga med de som uppfyller den svenska standarden SPCR 120. Förvaltningsrätten finner således att bolaget inte heller i denna del förmått göra sannolikt att Vetab brutit mot LOU.

Sammanfattande bedömning

Bolaget har inte mot Vetabs bestridande förmått göra sannolikt att Vetab har brutit mot LOU. Det saknas därför grund för ett ingripande i upphandlingen med stöd av LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D LOU)

Thorbjörn Lindvall

Föredragande har varit Ulf Nordberg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.